

DE GAPER

DRUGSTORE

DROGISTERIJ & PARFUMERIE SPECIAALZAAK

KERKSTRAAT 31 - 2042 JD ZANDVOORT - TEL. 02507-12513

Brood-en
Banketbakkerij

P A A P

Wullum van de Wurf said,
veur een goed brokkie brood
(poentje mit broine suiker)
en een lekker taeretje naer
een echte Zandvoortse bakker.

Potgieterstraat 24
Tel. 12865 Zandvoort

VERSTEEGE'S IJZERHANDEL

VERKOOP VAN:

Verfwaren
IJzerwaren
Elektra
Camping Gaz
Gereedschap

VERHUUR VAN:

Kango Betonboor
Kango Breekbeitel
Div. Schuurmachines
Nietmachines

SLOTEN- EN
SLEUTELSERVICE

PAKVELDSTRAAT 19 - TEL. 02507-12554 - ZANDVOORT

BEACH &
BODY SHOP
Grote Krocht 20b
Zandvoort
tel. (02507) 15697

JEANS &
CASUALS
Kerkplein 10
Zandvoort
tel. (02507) 30719

DE KLINK

Officieel orgaan en informatieblad
van het

GENOOTSCHAP
OUD ZANDVOORT

— GELIET 11 DECEMBER 1970 —

15e jaargang nummer 4

oktober 1995

losse nummers f 3,50

Redactie-adres: M. Weber, Voltastr 26 2041 CK Zandvoort (023) 571 70 09
administratie : Mevr. H.P.M. Hoogervorst-Schuiten. (023) 571 81 77

REDACTIONEEL.

15e jaargang nummer 4, dit betekent dat opnieuw vijf jaargangen ingebonden kunnen worden. In 'DE KLINK' die uitkomt in de maand januari 1996 zal een formulier bijgevoegd worden waarin precies staat wat u dient te doen om uw losse exemplaren door de kundige handen van de firma ALBLAS tot een keurig boekwerk te laten omvormen. U heeft dus royaal de tijd om deze aflevering te bestuderen en aan familie en kennissen te laten zien, mogelijk-kerwijs kunt u hen daarmee overhalen lid te worden van uw vereniging: GENOOTSCHAP OUD ZANDVOORT, opgericht 11 december 1970.

Het Genootschap OUD ZANDVOORT bestaat 11 december aanstaande vijftintig jaar, het zou een aardig zilveren-jubileum geschenk zijn als met enige voorspraak van onze lezers het ledental, nu 870, de 'magische grens' van 1000 zou bereiken.

Op deze plaats zeg ik ieder dank die door het beschikbaar stellen van foto's of tekst het mogelijk gemaakt hebben dat, toch iedere keer weer, een blad kon uitkomen met voor iedere lezer(es) iets van zijn of haar gading.

U begrijpt het natuurlijk al, we houden ons voor bijdragen aanbevolen, hoewel inzending natuurlijk geen garantie op plaatsing inhoudt.

Het is duidelijk dat het begrip 'OUD ZANDVOORT' voor ieder van ons anders ligt, afhankelijk van b.v. leeftijd, de buurt waarin men gewoond heeft en vele andere factoren. Dat het bestuur zich ook bezig houdt met heden-daagse problemen, een raakvlak hebbende met Zandvoorts verleden, blijkt uit de aan het College van B&W en overige gemeenteraadsleden toegezonden brief die in afschrift opgenomen is in deze 'DE KLINK'.

MW

ENGELANDVAARDER

Verslag van de mislukte pogingen om vanuit Zandvoort naar Engeland te varen. Eind 1941/18 januari 1942. Door E. A. Barten.

Kort na mijn, door aanvaring mislukte, poging om vanuit Vlaardingen Engeland te bereiken, bereidde ik een plan voor om vanuit Zandvoort zee te kiezen. Ik was een door de SD gezocht man en kon het verzet effectiever vanuit Engeland voortzetten. Om het risico te beperken moest het ditmaal een één- of hooguit tweemans operatie worden.

Jur, een kennis uit Baarn, wilde graag mee. Hij wist een lichte step-raceboot met buitenboordmotor te koop in een plaats aan de Loosdrechtsche plassen.

Zandvoort in 1941 was een ideale startplaats, er waren goede afgangen naar het strand en op of nabij de boulevard waren veel leegstaande villa's met garage die onderdak konden bieden; de verbindingen met het achterland waren uitstekend en de plaats was groot genoeg, zodat je niet opviel of gemakkelijk herkend werd. Het belangrijkste was echter dat ik ter plaatse goed bekend was en dat ik er een kennis had, Ton van 't Lam, die in een verzetsgroepje zat met Sjaak Boer, die een chocolaterie winkel had op het Kerkplein en Nathan Melkman, de laatste schreef stukjes voor het Parool. Zij zouden voor de nodige hulp kunnen zorgen.

Ton wist via een huizenbeheerder de sleutel te krijgen van een villa vlak achter de boulevard, Brederodestraat 205 E.

Nauwelijks hadden we de boot gekocht of de Duitsers begonnen met vervoersbeperkingen voor het transport van boten en toebehoren in de kuststreek. We lieten de boot door een gewoon transportbedrijf, genaamd 'De Snelle Visser' bij een leegstaande villa in de buurt bezorgen.

We hadden een platte tweewielige kar met rubber banden, afkomstig uit een steenhouwerij, die moest dienen om de boot later in zee te brengen. Met die kar brachten we de boot ongezien naar ons adres.

Niets werd aan het toeval overgelaten. Van de route en de villa's er omheen tot en met de afrit werden foto's gemaakt en alles werd op millimeter-papier ingetekend. Kapitein Stuit uit Heemstede gaf een cursusje astro-navigatie en getijde- en stromingsleer. De buitenboordmotor was naar verzetsman en oud-motorkampioen Willem van der Pluim in Rotterdam gebracht voor grondige revisie en optimale afstelling.

Dit laatste duurde enige weken en intussen werd de Duitse controle steeds scherper. Bij het ophalen van de motor stuurde Van der Pluim één van zijn koeriers uit Katendrecht met mij mee uit voorzorg. De treinen waren toen zo overvol dat we staande met de motor tussen ons ingeklemd niet opvielen, alleen op het station Zandvoort werd het nog even spannend, maar de Duitse wachtpost bij de uitgang was net bezig iemand te controleren. Steunend op een gereedstaande fiets wisten we de zware last door de verduisterde straten ongezien naar de schuilplaats te brengen.

De motor bleek 'als een zonnetje' te lopen en werd sindsdien bij stormachtig weer herhaaldelijk getest.

De taken werden verdeeld, de patrouilletijden van de Duitsers bestudeerd, goede smoezen werden bedacht en loopseconden werden vastgesteld.

Na, met ruime marge, de benodigde benzine berekend te hebben, werden de blikken tezamen met noodzeil, peddels, kompas, zwemgordels, nooddrantsoenen, warme kledingstukken en een horde andere nuttige artikelen ingeladen en vastgestouwd.

We waren klaar voor het grote moment!

Het enige dat we niet in de hand hadden was de combinatie van zware mist en een vlakke zee die nodig was voor de oversteek en die je in de herfst mocht verwachten. Die kwam maar niet, maar wel kwam het bericht dat we niet langer op dit adres konden blijven, de garage moest zo snel mogelijk ontruimd worden zonder sporen achter te laten. Dat liet ons geen keus want er was op dat moment geen plaats waar de boot verborgen kon worden.

Dan maar de gok wagen zonder mist!

Op de bewuste avond was er een lichte nevel. We duwden de kar met de boot de helling op naar de duinafgang op de uiterste punt van de Zuidboulevard. Alles leek veilig en we stonden op het punt omlaag te gaan toen een helper op de fiets kwam aangestormd met de mededeling dat een Duitse patrouille in aantocht was. Net op tijd konden wij ons terugtrekken. De schrik zat erin en mijn maat haakte af. Ton of Sjaak 'organiseerde' de volgende dag een geschikte villa, bijna aan het eind van de Noord-boulevard, vlakbij Paviljoen Riche, dat was liefst een 3 kilometer noordelijk. De eigenaar was een NSBer die er alleen 's zomers woonde.

Het leek een bijna onmogelijke klus het gevaarte ongezien over te brengen, maar de verduistering was in ons voordeel.

Mijn helpers en ik startten in de vroege ochtend op het moment dat de 'spertijd' afliep. Na de lange Brederodestraat kwamen we langs de St. Agatha kerk en hoorden tot onze ontzetting het gedreun van de laarzen van een naderend peloton Duitsers. Ik kreeg een ingeving - van een bescherm engeltje uit de kerk naast ons zeker - en scheen met mijn zaklantaarn bij het passeren in de gezichten van de manschappen en hun commandant in de hoop ze voldoende te verblinden.

De adrenaline gierde door ons bloed en we namen de Zeestraat en de verdere route naar onze nieuwe stek in record tempo, om uit het gezicht te zijn als een overvalwagen ons zou opzoeken.

Het was nu omstreeks de jaarwisseling, mijn neef Gerard Carlier, na mei '40 ontsnapt uit het treintransport van beroeps-officieren naar Duitse gevangenschap en daarna ondergedoken, wilde graag mee.

Kort na aankomst op onze nieuwe basis was het ideaal mistig weer en daar moest gebruik van gemaakt worden; maar de scenario's waren nog niet geheel aangepast en we hadden nog niet voldoende tijd gehad om de patrouilletijden vast te stellen.

De boot werd de boulevard op gereden en we stonden klaar om de afgang naar het strand in te gaan. Plotseling hoorden we luide stemmen uit de richting van 'Riche'; we zagen een stel schimmige figuren en herkenden de 'dronkeman act', die onze wachtposten zouden opvoeren als een patrouille onverwacht zou opduiken.

Snel brachten we de boot weer naar binnen en besloten het vertrek een dagje uit te stellen ingeval de Duitsers argwaan gekregen hadden.

Het weer veranderde en de vorst zette in. De temperatuur ging naar een record diepte. Ook neef Gerard had nu afgehaakt. Hem was een veiliger route over land aangeboden waarvan hij met een groepje eveneens ontsnapte officieren gebruik zou maken. Het lukte hem inderdaad te ontsnappen, weliswaar niet naar Engeland maar wel naar Paramaribo. Dat hoorde ik ruim een jaar later, toen ik toch nog als Engelandvaarder in Engeland aankwam.

Voorlopig was het nog niet zover, voelde ik mij verlaten en stond ik er weer alleen voor.

Toen kwam ook nog het bericht dat de villa onmiddellijk ontruimd moest worden, omdat de Duitsers binnen zeer korte tijd een aantal panden op de boulevard in beslag zouden nemen.

Er mochten ook geen sporen achterblijven, waardoor de groep gevaar kon lopen. De boot en toebehoren konden nergens meer naar toe en dat betekende dus: Weer of geen weer, wegwezen met de boot!

Het was zondag 18 januari, het weer was helder met een heel lichte oostenwind en het was onvoorstelbaar koud; de temperatuur was, bleek later, min 18 graden! Een troost was dat de zee vlak was en de kustbewaking niet erg scherp zou zijn omdat de Duitsers zeker niet zouden verwachten dat een zinnig mens in die koude zee zou kiezen. Ik kreeg een blikken trommel vol met papieren die ik in Engeland moest afgeven, afkomstig van de Zandvoortse drukker van Het Parool, Wim Gertenbach.

De trommel was van gaten voorzien zodat hij onmiddellijk zou zinken als hij, in geval van nood, overboord geworpen moest worden.

Sjaak Boer kwam me vragen of ik iemand mee wilde nemen, een zekere Henk Peper, een jongen uit Zandvoort van een jaar of negentien. Hij kwam van buiten onze groep en wilde heel graag mee.

Ik heb even geaarzeld, want de boot zou dieper komen te liggen waardoor de snelheid minder zou worden en die was bij gebrek aan mist uitermate belangrijk. Ik vond het aanbod om in deze poolkoude mee te gaan erg moedig en accepteerde het toch. Daar kwam bij dat er nu veel verder uit de kust gepeddeld zou moeten worden voordat het veilig was om de motor te starten. Ik kon hulp dus best gebruiken.

Henk Peper kwam en bleek een sportieve kerel. Ik stelde me voor als Ed Jansen, één van mijn aliassen. De uitkijk meldde tegen elf uur dat de patrouille voorbij was en de kar werd uit de garage getrokken en via boulevard en duinafslag het strand opgereden. Bij de waterlijn hadden we enige moeilijkheden, er lagen veel ijsscholletjes onder water en we gleden bijna onderuit.

Het water was dik en papperig door de ijskristallen, maar wel wondermooi, vol fluorescerende vonkjes, die van brekende golven afspatten.

Toen de boot loskwam van de kar klommen we aan boord, trokken droge kleding aan en peddelden een lange tijd zo hard we konden van de kust weg. We wisten dat in Ilmuiden de schnellboten klaar lagen. We vertrouwden echter op de grote snelheid van onze raceboot.

We moesten onze moedige helpers ruim de tijd geven om de kar uit het water het strand op te trekken, dan omhoog de boulevard op en dan nog eens een kleine twee kilometer naar het midden van het dorp waar de steenhouwerij van Sippe van der Kooi gelegen was. Een riskante tocht. Na drie kwartier hard roeien dachten we dat het veilig was om de motor te starten. De eerste poging lukte niet. 'Verzopen', dachten we. Even geduld, smoorklep open en weer proberen, maar weer lukte het niet en daarna weer niet.

Om beurten trokken we aan het starttouw, tevergeefs, we konden hem onmogelijk aan de praat krijgen! We bleven wanhopig uit alle macht doorgaan tot het eerste koord brak en vervangen moest worden. Langer doorgaan was zinloos, trouwens we moesten ook zuinig zijn op de reserve koorden.

Bij iedere test-run was de motor probleemloos aangeslagen. Wat was er dan nu aan de hand? De bougie was prima, de benzinetoevoer ook. De oorzaak kon alleen de extreme koude zijn waardoor het zeewater in de uitlaat mogelijk bevroren was of het benzinemengsel niet tot ontbranding kon komen. We moesten proberen de motor te verhitten en de uitlaat te ontdoen door een met benzine overgoten handdoek er om heen te wikkelen en dan in brand te steken. Maar dan moesten we verder van de kust af zijn en het daglicht afwachten, anders zou de gloed van de wal af gezien kunnen worden.

We hesen dus het noodzeil en koersten west, met een lichte wind in de rug.

Gedwongen door de ijzige koude, kropen we onder een dekzeil dat als een huif het achterste deel van de boot tot aan de buitenboordmotor afdekte.

Ik verwisselde mijn schoenen en sokken, die vochtig waren geworden, voor ouderwetse dikke wollen slaapsokken; gebruikte mijn zware winterjas als deken en lag als een bal opgerold aan warmte te denken. Zo nu en dan nam ik de zaklantaarn om op het scheepskompas de koers te controleren. We spraken niet veel, maar wat ik vertelde bleek later van veel invloed op de lotgevallen van Henk.

Onze sport- en in het bijzonder hockey- ervaringen passeerden de revue. Ook werd over studie gesproken. Henk wist zodoende dat ik gymnasiast was geweest op het Ignatiuscollege en medicijnen studeerde; en hij begreep ook dat ik niet Ed Jansen heette. Van de groep kende hij alleen Sjaak Boer.

Terwijl we wachtten op daglicht waren er intussen uren verstreken.

Het dekzeil hielden we, vanwege de enorme kou, zorgvuldig gesloten en we waanden ons, geholpen door de oostenwind, al ver op zee. Plotseling hoorden we een onverklaarbaar geruis dat snel luider werd; ik lichtte het afdekzeil op en schrok me dood. In het sterrenlicht zagen we dat we temidden van brekende golven lagen niet ver van de kust. We begrepen dat we bliksemsnel moesten handelen. Ik gooide de blikken trommel van Gertenbach zo ver mogelijk de zee in; pakte mijn jas en wilde de zaklantaarn die ik gebruikt had uitdoen, maar die bleef schijnen zelfs toen ik hem in het water gegooid had; ik viste hem op en smiet hem naar diep water waardoor ik met een klets natte handschoen verder moest. Het water reikte tot boven de knieën. We wisten totaal niet waar we waren. Het was waarschijnlijk eb want we moesten een heel eind gaan naar het strand in een zee die heel sterk lichtte, waardoor je bij iedere stap omgeven werd door duizenden vonkjes die een soort aura om je heen vormden, een belichting die we hier konden missen als kiespijn.

We renden het strand op, zagen de contouren van hoge duinen met er bovenop hier en daar vaag blauw schijnsel. We probeerden ze snel te beklimmen. Maar dat ging niet; we gleden steeds terug want het zand van de heel steile duinhelling was keihard bevroren en het optrekken aan bosjes helm lukte niet best; die waren óók bevroren en braken meestal af. En als ze niet braken dan glipten ze door mijn half met ijs bedekte handschoen!

Henk ging toen met zijn "kistjes" deuken in het zand schoppen en kwam daardoor beter omhoog dan ik op mijn slaapsokken. Ik gebruikte zijn sporen maar gleed toch nog vaak terug. Na een tijd gezwogen te hebben, bereikte Henk als eerste een brede zone prikkeldraad. Ik vroeg hem om mij zijn jas aan te reiken zodat hij me wat kon optrekken. Met het jassen-trucje lukte het wat sneller omhoog te komen. Het vele, zware prikkeldraad wees er op dat we mogelijk in een militair gebied waren beland. Op de duinrand werd onze vrees bewaarheid.

Een gebied met bunkers, herkenbaar door spaarzame blauwe verlichting, lag voor ons. Henk was bang dat we in een mijnenveld terecht zouden komen en we kropen nog behoedzamer verder. Ineens merkte ik dat mijn rechervoet bevroren moest zijn want die was gevoelloos geworden. Met mijn hand kon ik voelen dat de voet bloot was. Ik had dus mijn slaapsok verloren!

We konden de stemmen van de Duitsers in de bunkers nu horen. We moesten er langs om dieper het land in te komen. Door de barre koude hadden de Duitsers waarschijnlijk geen wachtposten buiten de bunkers; we konden ze door open achterpoorten zien en horen toen we voorbij slopen. Toen we eindelijk uit de gevarenzone waren, realiseerde ik me dat ik voor mijn voet dringend doktershulp nodig had. We kwamen - voor mijn gevoel een eeuwigheid later - eindelijk bij een huis met een verlicht venster, ik belde aan, maar er werd niet opengedaan. Ik riep toen dat ik door het ijs was gezakt en hulp nodig had.

Een vrouwestem zei iets onverstaanbaars, maar de deur bleef dicht.

Begrijpelijk was dat wel; het was een uur of zeven in de ochtend en w  r kon je daar nou door het ijs zakken?!

Er kwam een fietser aan, die vroegen we waar we waren. Hij antwoordde heel verwonderd: "In Noordwijk". Ik gebruikte weer de "door het ijs zak" smoes en vroeg of hij een 'goede' dokter voor me wist. Vermoedelijk heeft hij de nadruk op 'goede' niet begrepen want toen we voor de deur van de arts voor de zekerheid aan een voorbijganger vroegen of die dokter wel safe was, heeft hij ons naar dokter Nederveen gebracht.

Dokter Nederveen heeft me geweldig geholpen. Hij ging ook nog zelf de boer op om klompen maat 47 te halen waarvan de rechter klomp ternauwernood om mijn verbonden gezwollen voet paste.

We gingen naar de NZH tramhalte en daar deed Henk een dramatische ontdekking: hij was zijn portefeuille met persoonsgegevens kwijt.

Dit feit zou zijn hele toekomst veranderen!!

Voor mij liep alles goed af. Ik waarschuwde de groep in Zandvoort en ging daarna naar Amsterdam. De toestand van mijn bevroren voet maakte door reizen naar mijn onderduikadres in Oosterbeek onmogelijk. Ik moest wel ontdekking riskeren door te revalideren in mijn ouderlijk huis dat nog steeds in de gaten gehouden werd door de SD. Ik lag op de bovenste etage, dicht bij het platte dak waarover ik zou kunnen ontsnappen.

Het liep goed af; na 14 dagen dook ik weer onder en begon me voor te bereiden op een tocht die begon op 19 oktober 1942 en via Frankrijk en Spanje, waar ik tot 22 mei 1943 gevangen zat, naar Engeland zou leiden. Daar ben ik op 6 juni 1943 in Greenock bij Glasgow, Schotland aangekomen.

Heel anders verging het Henk Peper!

Die was in Haarlem ondergedoken en na ruim een week naar huis gegaan in Zandvoort. Een paar dagen later werd hij gearresteerd in opdracht van de SD. Zijn portefeuille was gevonden! Misschien was het buitengewoon intensieve onderzoek dat hierop volgde wel het gevolg van de landing in Scheveningen van Hazelhoff Roeloffzma en Tazelaar op dezelfde dag als onze mislukte poging.

In de vele langdurige verhoren werd steeds geprobeerd de identiteit van zijn metgezel te achterhalen. Henk vertelde alles over me wat hij wist en dat kon hij rustig doen want dat was maar heel weinig; zelf mijn ware naam kende hij niet; hij kon hoogstens een vaag signalement geven en vertellen over mijn sport- en studie- achtergrond en dat ik waarschijnlijk niet Ed Jansen heette. Ik begrijp nog niet welke enorm belangrijke figuur ze op het spoor meenden te zijn maar de SD ging zelfs de administratie en archieven van de Amsterdamse gymnasia controleren en foto's van leerlingen en hockey-elftallen ter identificatie aan Henk voorleggen. De staf van het Ignatius college is dagenlang ondervraagd met speciale aandacht voor schoolverlaters die medicijnen waren gaan studeren. Dat spoor liep uiteraard dood want in 1938 was ik op de G.U. ingeschreven in de Economische faculteit. Pas een jaar later ging ik over naar Medicijnen.

De schoolleiding wist wel om wie het ging, maar hield zich van de domme en gaf ze een rijstebrijberg van papier om ze lang en nutteloos bezig te laten zijn. Hoe grenzeloos fanatiek de SD maandenlang bezig was dit geval te onderzoeken, blijkt uit de beschrijving van één van de vele verhoren die Henk onderging.

Hier volgt een citaat uit zijn dagboek:

" dinsdag 14 april.

In de ochtend om 12.25 uur word ik opnieuw voor verhoor gehaald.

Ze hadden een of andere wildvreemde jongen opgepikt die zeker Eddie van zijn voornaam heette en die waarschijnlijk op het Barleus gymnasium had gezeten. Het verhoor van ons duurde waarschijnlijk 10 minuten toen begrepen de beide verhoorders wel dat we niets met elkaar te maken hadden. Dit onderzoek werd geleid door een Hollandse rechercheur en de sd-officier van de vorige keer, deze was nu in burger. Ze dreunden de namen van het hele hockey-elftal voor mij op. Ik kende er geen een van.

's middags om 2.45 uur werd ik weer gehaald, de sd-officier had een groot fotoboek bij zich van het gehele Barleus gymnasium. Hij was er echter niet bij. Ik vertelde hem ook dat Jansen ook op het Canisius kon hebben gezeten, omdat hij katholiek was.

Dit alles duurde misschien een minuut of 6.

Mijn onderzoek gaat voort.

Nog dezelfde middag om 3.45 uur werd ik weer uit mijn cel gehaald, opnieuw voor de sd-officier geleid. Deze liet me nu een paar foto's zien van elftallen van de hockey-Ver. H.I.C. Ik herkende er Jansen echter niet op. De sd zei dat hij nog een keer terug kwam."

Tot zover zijn dagboek.

Tijdens zijn verhoren heeft Henk nooit Sjaak Boer genoemd! Hij hield strak en stijf vol dat ik hem die zondag gebeld had en hem gevraagd had in

te vallen. Ik zou tijdens vroegere gesprekken geweten hebben van zijn wens om naar zijn oom in Indië te gaan en zou hem toen aangeboden hebben om via Engeland zijn doel te bereiken. Niemand van de groep is bij de SD bekend geworden.

Uiteindelijk gaf de SD het op. Henk kwam begin '43 in Buchenwald aan als "Nacht und Nebel (NN) H  ftling" een z.g. "Keitel Erlasz", waarvan Generaal Keitel bepaald had, dat die extra zwaar gestraft moest worden en nooit meer in de samenleving mocht terugkeren! Zijn dagboek beschrijft de ongelooflijke wreedheden en verschrikkingen waaraan de SS zich schuldig maakte in de concentratiekampen waarin hij terecht kwam en die hij aan het eind van de oorlog nog maar net overleefd heeft.

Naschrift.

Sjaak Boer heeft aan het einde van de oorlog een gewelddadige dood gevonden. De toedracht is nooit opgehelderd.

Wim Gertenbach is als drukker van Het Parool op 31 jan. 1942 door de SD gearresteerd en op 5 februari 1943 gefusilleerd.

Nathan Melkman is op 13 maart 1942 tegelijk met 130 andere Zandvoortse Joodse families, via Amsterdam naar een Duits vernietigingskamp afgevoerd en afgemaakt....!

Dat is misschien erg kort en cru gezegd. Het leed verpakt in bovenstaande twee regeltjes is onvoorstelbaar groot en stemt tot diep nadenken! Dit mag nooit vergeten worden!

Voor menigeen is het beestachtige, wrede optreden van de bezetters tegen de joden een reden te meer geweest om zich aan te sluiten bij het verzet, desnoods met inzet van het eigen leven.

Wijlen Ton van 't Lam, mijn steun en toeverlaat, overleefde de oorlog w  l. Hoe het de, voor mij onbekende, dappere helpers vergaan is weet ik niet.

Ook voor hen moet het buitengewoon teleurstellend zijn geweest dat de poging mislukt is, terwijl ze daar grote risico's voor hebben gelopen. Als ze deze regels ooit zullen lezen dan zeg ik ze heel, heel veel dank!

Tenslotte een opmerking over de villa Brederodestraat 205 E.

Terwijl de hele Zeereep door de Duitsers vernietigd werd, t.w. ongeveer 750 woningen en gebouwen, werd onze eerste "uitvals-basis" vlak achter de boulevard, het pand Brederodestraat 205 E, gespaard en staat er, waarschijnlijk als unicum, 50 jaar na de bevrijding, nog steeds. Naar verluidt, zou een Duitse commandant deze villa als woning gebruikt hebben.

Kortgeleden vernam ik van mijn metgezel Henk Peper, de naam van één van de helpers op 18 jan. 1942, n.l. Gé Snijders, zijn buurjongen in de Kostverlorenstraat. Gé wist veel van schepen en varen af. Hij had meegeholpen met het in zee brengen van onze boot en heeft later aan Henk gezegd, dat hij de boordhoogte boven water te gering vond voor zo'n tocht.

Op zich een begrijpelijke opmerking.

Het uitgangspunt was echter dat we alleen zouden uitvaren bij zware mist in combinatie met een absoluut vlakke zee. Dit laatste was nagenoeg het geval ten tijde van ons vertrek. Ik rekende er op dat bij het vorderen van de reis de boordhoogte groter en dus veiliger zou worden door het brandstofverbruik. Zijn opmerking stelt ook de keuze van de boot ter discussie. Ik heb bewust gekozen voor een, betrekkelijk kleine en voor die tijd lichte, step-raceboot met sterke buitenboordmotor, die een zeer hoge snelheid kon maken.

Het betekende een minimum aan vervoers problemen naar de uitgangsbasis in Zandvoort en later naar strand en zee. Verder zou, door kimduiking, deze lage boot voor waarnemers aan de kust of in een achtervolgend vaartuig al op weinige kilometers afstand onzichtbaar zijn. Ook door de hoge snelheid, de mist en het nachtelijk duister zouden we onvindbaar zijn voor achtervolgers. Voor overdag hadden we een camouflerend dekzeil bij ons. Om nabij Engeland onze aanwezigheid duidelijk te maken, zouden we het noodzeil opzetten. Ik meende dus de juiste boot te hebben. Wel waren door deze keuze onze uitvaarmogelijkheden beperkt tot enkele herfst- of winterdagen.

Gezien de negatieve publikaties over collaboratie in Zandvoort tijdens de oorlog, wil ik het volgende rapport over de Zandvoortse politie vermelden.

Het is de letterlijke tekst van een onderdeel van het verhoor dat, na mijn aankomst in Engeland mij is afgenomen op 29 juni 1943 in 'Patriotic School' te Londen, waarin mijn oordeel over de politie te Zandvoort werd gevraagd.

"In Zandvoort was de politie goed, met uitzondering van een brigadier. Zij hebben mij in-allez geholpen bij de poging om per bootje weg te komen. Jacq. Boer zaak doende te Zandvoort, Kerkplein en van 't Lam wonende te Zandvoort Oosterparkstraat, kantoorbediende bij de Vries te Amsterdam hebben ons zeer veel geholpen."

Deze verklaring gold uitsluitend de politie in het begin van de bezettingsjaren, namelijk najaar en winter 1941/42. Persoonlijk heb ik nooit contact gehad met de politie in die tijd. Wat ik heb verteld berust op gesprekken met Boer en Van 't Lam. Ik meen dat de berichten over de villa's en de plannen van de Duitsers van de politie afkomstig waren geweest. Henk Peper heeft mij gezegd dat bij zijn arrestatie, verhoor, verblijf in een cel en het vervoer naar Amsterdam slechts één "foute" Zandvoortse agent betrokken was.

NATTE AUGUSTUSMAAND !

De natte augustusmaand van 1917 (niet die van 1995 zoals ieder wel gemerkt zal hebben) zorgde voor veel wateroverlast, zoals hier op de Haarlemmerstraat. Naast overlast echter ook voor plezier, het 'Tobbe' varen werd toen reeds beoefend. Misschien iets voor de Stichting Zandvoort Promotie 'als dorps activiteit' bij zich ongetwijfeld in de toekomst voordoende gelegenheden. (foto uit 'Het Leven' Badnummer van 14 aug 1917, ter beschikking gesteld door Zr. van Zeijl, Huis in 't Kostverloren.) H. Dees

OPROEP!

Het bestuur, bezig met de inrichting van het gebouw aan de Tolweg, vraagt zich af of omber de leden niet enigen zijn die stellingen over hebben. Er is maar 8 strekkende meter nodig. Dus wilt u uw stelling kwijt dan kunt u zich tot het bestuur wenden. Bij voorbaat dank.

REACTIES! (altijd welkom) op 15e jaargang nummer 3.

Een aanvulling/rectificatie op 2) van het artikel '4 mei 1945 ... op pagina 8. Tijdens de oorlogsdagen in mei 1940 zijn in totaal 2300 Hollandse soldaten gesneuveld in de strijd tegen de Duitse overvallers.

Van de ongeveer 70 Zandvoortse gemobiliseerde soldaten zijn er, bij diverse gevechten tegen de vijand, drie gesneuveld.

1. SALLIE BARTELS.

Soldaat bij het onderdeel van de 13e Batterij Luchtdoelgeschut, gelegerd bij het vliegveld Ypenburg. Op 10 mei 's morgens vroeg sneuvelde S. Bartels doordat zijn stuk geschut door een voltreffer werd opgeblazen.

2. JAN KOPER.

Soldaat bij het onderdeel Infanterie, in 1940 gelegerd in depot Leiden. Zijn compagnie werd ingezet tegen de Duitse parachutisten die het vliegveld Valkenburg bij Katwijk probeerden te bezetten. Bij gevechten van man tegen man sneuvelde Jan Koper op 10 mei 1940.

3. Petrus Block.

Soldaat bij het 1ste Bataljon der gemotoriseerde Cavalerie gelegerd in Den Haag. De diverse Duitse parachutisten in en om Den Haag werden door deze eenheid bestreden. Bij deze straatgevechten sneuvelde P. Block

Deze gegevens zijn op hun juistheid nagetrokken bij het oorlogs archief van het Koninklijk Nederlands Leger in Den Haag.

w.g. namens de Zandvoortse Oorlogsveteranen Herman Landman

De heer J. Bonset, Brederodestr 2 schrijft: "in het boek 'Scheepsrampen in oorlogstijd', samengesteld door de Raad van Beheer v.h.Nationaal Zeemansfonds en in sept 1947 uitgegeven door Duwaer & zn, is vastgelegd wat er tussen 15 mei 1940 en 15 mei 1945 is gebeurd met de schepen en bemanningen van de Nederlandse Koopvaardij- en Vissers-vloot, zo'n 329 scheepsrampen zijn vermeld. In het kort de geschiedenis van Kap. Dekker.

Kapitein Coenraad Pieter Dekker was gezagvoerder van het s.s. Merope van de K.N.S.M. te Amsterdam. Het schip vertrok 27 april 1943 van Bongie (Algerije) naar Algiers. Te 13.30 uur werd een zware explosie waargenomen. Het schip maakte direct zware slagzij en zonk in 1 minuut tijds. Door de snelle ondergang kon van de reddingsmiddelen geen gebruik worden gemaakt en moest de bemanning overboord springen. De meeste drenkelingen werden gered door een escorte-vaartuig en het s.s. Covenne. Na telling bleken gezagvoerder C. P. Dekker en 9 andere leden van de equipage vermist te zijn.

DAGJE GROENENDAAL.

Toen ging men nog niet naar 'Disney-land', of wat voor exotisch land men vandaag de dag wel kan bezoeken, maar gewoon naar 'Groenendaal'.

Het is trouwens zo dat ook nu 'Groenendaal' nog druk bezocht wordt.

Van links naar rechts: meisje met poes in de arm is onbekend, dan volgt Jans Bos in Zandvoortse klederdracht, de grootmoeder van Arend Bos (welke ons de foto toezond) Zij zette, na het overlijden van haar man Jan Bos op 49 jarige leeftijd, een handelje in koffie en thee op. Zij was geëvacueerd in Opijnen en werd na haar overlijden in juni 1945 begraven op het kerkhof in Zaltbommel. Naast haar ene mevrouw Halderman. Het kleine meisje is onbekend, uiterst rechts staat mevrouw Van Zijl, vrouw van de postambtenaar Van Zijl, toen wonende aan de Regentesseweg, dit echtpaar stond bekend om het vele werk aan de opvang van de Chinese 'pindamannen'.

Wie zijn de onbekenden en wie is mevrouw Halderman precies?

De DEWAARSCOOL augustus 1923, foto gemaakt t.g.v. 40 jarig jubileum van
Mejuffrouw J. A. VAN DEN ENDEN.

REACTIES op 15e jaargang nummer 3

S. van den Bos, burg Nawijnln 23, schrijft n.a.v. het "Kaufmann"-verhaal:

" In Zandvoort wonen ook nu nog "Kaufmannen" o.a. Henk (Celsiusstr) en Carl (Pasteurstr). Hoewel het in het verhaal niet wordt gezegd, is volgens mij de op blz 4 in de laatste alinea genoemde Carl Philippus Wijnand Kaufmann, de vader van de hierboven genoemde Henk en Carl.

In de Officiële Kiezerslijst van de Gemeente Zandvoort van 1919/1920 wordt Carl Philippus Wijnand vermeld als 'Carl Filippus Wijnand' met als geboortedatum '22 maart 1884' en als woonadres 'Jan Steenstraat 12' het adres waarvan ik met zekerheid weet dat hij daar altijd met zijn gezin heeft gewoond. Hij was van beroep timmerman/encadreur."

Mevrouw Eva Benvenida Ramondt-Kroon uit den Haag, voor de oorlog gewoond hebbende dr J G Mezgerstr 24, meldt dat haar schoonmoeder, die zij niet gekend heeft, Cornelia Trumpi heette dus wellicht familie van de Petronella Cornelia Trumpi, genoemd onderaan pagina 3.

Eindexamenklas van de MULO: daarbij was het 'zetduiveltje' actief terwijl de naam van het ene joodse meisje nu bekend is en de tweede een andere naam had. Van links af tegen de achterwand: Koen Dekker *; Joost Triebels; Jan Beekman *; Leen Schuiten *; Arie Keur; George Duiker; het Hoofd van de MULO, de heer A. J. v.d. Waals *; Kees Mulder en Adriaan Weeda.

2e rij jongens: Leen v.d. Werff; Engel Keur; Herman Slagveld en Herman Hogen-Esch.--- Meisjes: Martha Citroen *(30-09-42 Auschwitz); Rita Metz * (30-09-44 Auschwitz); dan in het wit gekleed, Mimi Meeth en Mia Sliker *, daarachter Corrie Dees *; Hennie Wiegand; Lien Lansdorp en Bea Visser. (met * aangeduid inmiddels overleden) met dank aan de heer A. Weeda

En dan ... "Welke vereniging is dit?".

Deze foto heeft heel wat mensen plezier gedaan en ook aan het zoeken gezet. Mevrouw Verdonk-Gebe herkende haar moeder en grootmoeder.(no 28 en 4) Siem van den Bos, burg Nawijnlaan 23 schrijft: " De foto is inderdaad in Groot Badhuis genomen. Ik denk echter eerder dan "midden jaren twintig" Ik schat de foto gemaakt vóór de eerste wereldoorlog en baseer dat voornamelijk op de kleding van de vrouwen die op deze foto niet meer de kap dragen." Hij wist de namen van 9 van de dames met zekerheid en 4 met grote waarschijnlijkheid. Dit uit persoonlijk herkennen en van een andere foto!

(vervolg reacties "Welke vereniging is dit?".

S. van den Bos ontdekte in 'Kent u ze nog ... de Zandvoorters' deel 1, dat foto nummer 62 een gelijksoortig groepje vrouwen weergaf.

Deze foto van een 'naaikrans' werd gemaakt in 1929 of kort daarna.

Vergelijking van identieke personen op beide foto's maakt duidelijk dat de in ons blad afgedrukte foto inderdaad wel van voor de eerste wereldoorlog is.

Arend van Duijn uit de W. Kloosstr 1 had dezelfde ontdekking gedaan en was ook aan het vergelijken geslagen.

D. Koning herkende grootmoeder Griet Paap-Koper en dochter Engeltje Paap (vrouw van Schweinsbergen). Hij herinnerde zich dat opoe altijd naar de 'dameskrans' ging, Kiek Bluijs meldde ook enige herkenningen aan.

Al met al kunnen met grote zekerheid 17 van de 29 personen bij naam benoemd worden en de foto waarschijnlijk van een dames-naaikrans van de Hervormde gemeente die vanaf de oprichting tot 1929 onder leiding stond van mevrouw Straatsma, echtgenote van ds. Straatsma.

-----20---21---22---23---24---25-----26---27---28---29-----	
1--2--3--4--5--6--7--8--9--10---11---12---13---14---15---16---17---18---19-----	
4	Jans Bos
5	vrouw van J. Keur (de Kouwe)?
7	Koper (koekie)?
12	Griet Paap (vrouw van Dirkom)
13	Bet Koper (vrouw van Lansie)
15	Guurtje Draayer (vrouw van Bobberens)
16	Dirkje Kerkman
17	Saar Koning
18	Nies Molenaar (vrouw van Jan Boet)
20	Krijntje van Koningsbruggen ?
21	Nelletje Koning ?
22	Maartje van der Veld-Schuiten (Maartje van Mengs de Ruifel)
24	Aaltje Molenaar
26	Aagje Paap-Keur (vrouw van Piet van Wout)
27	Engeltje Paap (dochter van Schweinsbergen)
28	Maartje van Gebe-Bos (dochter van 4 = Jans Bos)
29	Griet Keur-Molenaar (Griet van Fijs) (vrouw van Gijs de Kouwe)
15	Met dank aan ieder die reageerde, MW

Hoedje wip.

In 1928 was ik zes jaar oud. Ik kreeg al enigszins besef van wat er aan tafel werd besproken. Mijn vader had een rijwiel- en motorzaak. Wij hadden een gezin van zeven kinderen, vijf jongens en twee meisjes.

Aan tafel werd gesproken over een op handen zijnde verhuizing naar een betere winkelstraat.

Het was december, een erg gure maand. Het Sinterklaasfeest was het achter de rug. De verhuizing zou tussen kerst en nieuwjaar plaatsvinden. Van Sint had ik een leuk cadeautje gekregen, het spel Hoedje Wip. Ik was daar erg blij mee maar, zoals kinderen zijn, je speelt er mee en laat het op de grond slingeren. Mijn vader had al een keer op de deksel gestaan met zijn maat 46 en mij verschillende malen gevraagd de spullen op te ruimen. Op een gegeven moment struikelde hij over mijn hoedjes-spel, dus deponeerde hij het spelletje bovenop de wasemkap van het door kolen gestookte fornuis.

Door alle drukte van de verhuizing miste ik mijn Hoedje-wip niet direct maar toen in ons nieuwe huis alles op orde was, ging ik het zoeken. Ik ben zelfs naar ons oude huis gelopen, waar arbeiders reeds bezig waren het huis te verbouwen in opdracht van de nieuwe bewoners. De trap naar boven was al gesloopt. Aan de arbeiders vroeg ik of ze mijn spel hadden gevonden, waarop ze ontkennend antwoordden.

Het lijkt een tic, maar het verlies van mijn fijnste spelletje ben ik mijn leven lang niet vergeten. Men vroeg mij weleens, toen ik al op gevorderde leeftijd was, waar ik spijt van had. Steevast dacht ik dan aan mijn Hoedje wip. In de familiekring werd daarom smakelijk gelachen en de reactie was steeds, dan koop je toch zo'n spel. Maar dat was het niet.

In 1985 was ik 63 jaar. We vierden Sinterklaasfeest bij onze kinderen en kleinkinderen. Het was gezellig. Het ontbrak ons aan niets. Ineens hard gebonk op de deur en even later droegen de kleinkinderen grote jutezakken met cadeautjes naar binnen. Er waren ook pakjes voor ons. Op één van die pakjes zat een rijm geplakt, waarvan de laatste twee zinnen luiden: "Pak uit dit pak en krijg geen kleur, en hou nou op met dat gezeur." Bij het uitpakken kreeg ik inderdaad een hoogrode kleur want ik zag, u raadt het al, een Hoedje-wip spel. Eindelijk had ik het weer terug en ik was er blij mee ook, al klinkt dat voor een man van 63 nogal kinderachtig. Om u gerust te stellen. Ik speel er niet mee. Vanzelfsprekend heb ik het spel doorgegeven aan m'n jongste kleinkind.

Wood

- De foto (van neef Jac v.d. Bos) is van de oude zaak in de Haltestraat, Henk Bos in de deuropening, Jan van den Bos sr en jongen, één van de 5 zoons?.

1926 - 'Concours de carrosserie'

Het einde van Groot-Badhuis, een gebouw dat bij zijn stichting de aanzet gaf tot 'de badplaats Zandvoort' en daarmee het einde van Zandvoort als vissersdorp. Deze foto was één van een negental geschonken door mevr. van Essen te Bloemendaal. Afgezien of men wel of niet gelukkig is met alles wat de wederopbouw Zandvoort gebracht heeft, persoonlijk vindt ik het dichtgooien van de Strandweg een historische misser van de eerste orde, kan men niet anders dan respect hebben voor de efficiënte wijze van aanpak. Een studie en beschrijving hoe alles in zijn werk gegaan is - b.v. met wederopbouw-claims - zou best iets voor een 'werkgroep' kunnen zijn.

Zandvoort, 4 september 1995

Betr.: Voorontwerp Bestemmingsplan 'Zandvoort-centrum'

Geacht College en Raadsleden,

In vervolg op ons schrijven van 13 juli jl. en door nadere bestudering van bovengenoemd voorontwerp wil het Bestuur van het Genootschap Oud Zandvoort nog een aantal opmerkingen maken naar aanleiding van enkele teksten in dit voorontwerp t.w.:

pag.11 Historische kern

Negatief zijn:

- de harde confrontatie met een te lege, grootschalige en 'onpersoonlijke boulevard omgeving (Badhuisplein, Strandweg, Casino);
- de ruimtelijke barrièrewerking van de Burgemeester Engelbertsstraat;
- de bebouwingsschaal van het **Circustheater**;
- de inrichting van de openbare ruimte, die onvoldoende het historische- en verblijfs-karakter ondersteunt.

Zuidbuurt

Negatief zijn:

- het schaalconflict, veroorzaakt door **brandweergarage** en **politiebureau**, ook negatief uitwerkend op de ruimtewerking van de Duinstraat;

pag.12 Noordbuurt

Negatief zijn:

- een slecht begrensde Prinsenhofstraat, met storende achterkant situaties en open hoeken bij de Spoorbuurtstraat en Stationsstraat;
- de sfeer en inrichting van sommige openbare ruimten, zoals de parkeerdruk rondom het **autobedrijf** en het qua structuur slecht ingerichte Gasthuisplein;

Spoorbuurtstraat

Negatief zijn:

- karakter, achterkant situaties en ongevormdheid van de straten Swaluëstraat-noord, Achterweg-Spoorbuurtstraat, in samenhang met een sterke veroudering van het gebouwen bestand;

pag.13 Koningstraat, van Ostadestraat e.o.

Negatief zijn:

- het schaalconflict tussen de oorspronkelijke, dorpse bebouwing en **nieuwe appartementenbebouwing**, zoals bij de Nieuwstraat;

Prinsesseweg

Negatief zijn:

- de onprettige straatruimte (schaal en inrichting) van de Louis Davidsstraat, met de grootschalige en slechte wandvorming van **supermarkt** en **postkantoor** tegenover de markante wand aan de overzijde, waarmee het Raadhuisplein 'leeg'loopt;

pag.14 Oranjestraat, Grote Krocht

Negatief zijn:

- het **recente supermarkt- en appartementencomplex** is met vier en vijf lagen te groot van schaal binnen de karakteristiek van het centrumgebied.

Een groot deel van de negatieve punten in onze dorpsbebouwing, welke in het voorontwerp worden genoemd, komt voort uit de gemeentelijke besluitvorming van de laatste jaren, waarbij het ontbreken van een **welstandsbeleid** en **welstandscriteria** zich pijnlijk toont.

In de Zandvoortse Koerant van 23 juli 1976, bijna twintig jaar geleden, lezen wij het volgende:

"Niemand minder dan Ir.G.Friedhoff, de stedenbouwkundige die het na-oorlogs wederopbouwplan voor de door de Duitse bezetter afgebroken kustbebouwing ontwierp, brak dertig jaar geleden een lans voor het herstel van de oude dorpskern en handhaving van het eeuwenoude stratenet. Ir.Friedhoff schrijft: **Het oude dorp dient te worden afgerond en gesaneerd, maar niet zo, dat een moderne sfeer ontstaat.**

Getracht moet worden om het typische dorpskarakter te bewaren.

De sanering van het oude dorp moet niet zo worden opgevat dat we straten gaan verbreden of rechttrekken en de sprongen in de rooilijn, die de schilderachtige en primitieve bebouwing zich rustig veroorlooft, zullen uitvlakken.

In tegendeel. De kleine onregelmatigheden en de karakteristieke bochtige straatjes met de lage bebouwing moeten worden gehandhaafd".

De stedenbouwkundige dringt er in zijn rapport aan de gemeente Zandvoort tenslotte op aan: **'het oorspronkelijke karakter van het oude dorp te handhaven'**.

De opvolgers van de stedenbouwkundige noch de opeenvolgende bestuurders van de gemeente hebben zich iets van zijn zienswijze aangetrokken."

Tot zover het artikel uit de Zandvoortse Koerant. Nadien is er in het boek "Gort met stroop" uit 1968 op pag.95 door drs R.C. Hekker het volgende geschreven:

" Ondanks de geleidelijke transformatie van het vissersdorp in een badplaats, de moedwillige vernielingen in de oorlog en de voortschrijdende modernisering van de laatste tijd is er van het oude Zandvoort meer over dan men zou verwachten. Geheel gave straatbeelden komen weliswaar niet voor, maar op verschillende punten is het oorspronkelijke karakter nog vrij goed bewaard gebleven zoals aan het Kerkdwarpspad, aan de Pakveldstraat (met name het complex 13-17) en de omgeving van het Achterom. **Bij het ontwerpen van een bestemmingsplan voor de kom dienen dergelijke karakteristieke gedeelten niet alleen te worden ontzien, maar ook als**

uitgangspunt te worden genomen voor een stedenbouwkundige rehabilitatie.

Het behouden van de oude sfeer is immers zowel van belang uit cultuurhistorisch oogpunt - de stoffelijke herinneringen aan het vissersleven - als in verband met de recreatieve behoeften van dorpelingen en toerist, die geen van beiden het gestroomlijnde straatbeeld zoeken.

- Na een rehabilitatie als bedoeld, waarbij de verzorging van erf en straat niet mag worden vergeten, zal Zandvoort weer een aantrekkelijk woon- en wandelgebied bezitten tussen badcentrum en de winkelstraten.

Tevens zal Zandvoort dan de enige plaats aan de Noord-zee kust zijn, waar men op verschillende punten nog het historische vissersdorp kan terugvinden."

Na 1968, in de zeventiger jaren, heeft de sanering van de Noord-buurt plaatsgevonden, waarbij zowel de bebouwing als ook het stratenplan op diverse plaatsen drastisch is gewijzigd. Door deze ingreep is helaas weer een deel van het oorspronkelijke Zandvoortse karakter verloren gegaan.

Maar de tijd schrijdt verder en de Rijksoverheid komt met: De "Model-bouwverordening 1992".

pag.93 **Paragraaf 3 Welstandsbeleid**

3.1 Welstandsbeleid en welstandscriteria

* Welstandsbeleid

Wat nieuw is aan de Woningwet 1991, is de erkenning van de gedachte dat het nadenken over welstand niet mag worden uitgesteld tot het moment dat een bouwplan ter toetsing aan de welstandscommissie wordt voorgelegd. Een welstandscommissie moet kunnen adviseren aan de hand van gemeentelijk beleid.

In dat verband is het raadzaam de welstandscommissie te betrekken bij de totstandkoming van gemeentelijk beleid dat consequenties heeft voor welstandstoetsing.

Met de **welstandscriteria** geeft een gemeente aan welk beleid gevoerd wordt ten aanzien van de **visuele kwaliteit van de gebouwde omgeving.**

In artikel 9.1 van de MBV 1992 is een aanzet voor welstandscriteria gegeven.

pag.73 **Het welstandstoezicht**

9.1 Welstandscriteria

1 Bij de beoordeling of een bouwwerk voldoet aan redelijke eisen van welstand als bedoeld in artikel 12 van de Woningwet wordt acht geslagen op de volgende aspecten:

a de aanvaardbaarheid van het bouwwerk in relatie tot de karakteristiek van de aanwezige bebouwing, de openbare ruimte, het landschap dan wel de stedenbouwkundige context;

b massa, structuur, maat en schaal, detaillering, materiaalkeuze en kleurstelling;

c samenhang in het bouwwerk of de bouwwerken voor wat betreft de onderlinge relatie tussen de samenstellende delen daarvan.

21

2 Indien de gemeenteraad een beleid voor de visuele kwaliteit van de gebouwde omgeving heeft geformuleerd en openbaar gemaakt in planologische maatregelen, beleidsnota's, deelnotities dan wel de daarbij behorende ontwerpen wordt, onverminderd het bepaalde in het eerste lid, het bouwwerk aan dat beleid getoetst.

Het ontbreken van een **welstandsbeleid** met de daarbij behorende **welstandscriteria** in de geest van de Model-bouwverordening 1992, heeft er in de afgelopen jaren toe geleid, dat bouwvergunningen zijn afgegeven voor bouwwerken waarvan men nu zegt:

"Het past niet in zijn omgeving".

Het voorontwerp Bestemmingsplan 'Zandvoort-centrum' noemt een groot aantal negatieve effecten van o.a. bouwwerken die in de laatste jaren zijn gesticht en waarbij voornamelijk de terminologie van 'te grootschalig' of het 'schaalconflict' gebruikt wordt.

Het Bestuur van het Genootschap Oud Zandvoort onderschrijft deze waarnemingen, doch is tevens van mening dat wanneer de bouw aanvragen van de laatste jaren getoetst zouden zijn op een wijze zoals in artikel 9.1 van de MBV 1992 is aangegeven, de nieuwbouw minder conflictueus en meer versterkend voor de Zandvoortse identiteit had kunnen zijn. Dit geldt zeker niet alleen voor het supermarkt- en appartementencomplex (DEKA-markt) en het pas gereed gekomen bankgebouw (ABN/AMRO) aan de Grote Krocht/Oranjestraat, doch ook voor de nieuwbouw van het Raadhuis.

Het is om deze reden dat het bestuur van het Genootschap Oud Zandvoort aan de Gemeenteraad van Zandvoort het dringende verzoek richt om op korte termijn een **welstandsbeleid** met de daarbij behorende **welstandscriteria** vast te stellen en deze te koppelen aan het bestemmingsplan Zandvoort-centrum.

Door welstandscriteria voor de diverse gebieden dan wel straten vast te stellen waarbij o.a. algemene vormgeving, kapvormen, materiaal- en kleurkeuze, erfafscheidingen, verharding en inrichting van de openbare ruimten de nodige aandacht krijgen, zal door een betere samenhang van de diverse elementen een hogere visuele kwaliteit van de gebouwde omgeving kunnen worden verkregen en ervaren.

Dat hiermede tevens wordt bereikt dat in gebieden met een (toekomstig) beschermd dorpsgezicht of in de omgeving van monumenten meer recht kan worden gedaan aan het cultuurhistorisch verleden van Zandvoort, spreekt voor zich.

Het bestuur van het Genootschap Oud Zandvoort biedt het Gemeentebestuur van Zandvoort aan om uit haar ledenbestand (ruim 850 !), een werkgroep van deskundigen te formeren welke mede een aanzet zal kunnen geven bij het formuleren van de welstandscriteria voor Zandvoort-centrum.

Met betrekking tot het voorontwerp staat het bestuur van het Genootschap Oud Zandvoort achter de brief d.d. 7 augustus 1995 van het Ondernemersplatform Zandvoort, gericht aan het College van Burgemeester en Wethouders van Zandvoort. Daarbij dient te worden opgemerkt dat tegen een eventuele verdichting van de bebouwing van het Raadhuisplein, waardoor het plein kleiner wordt, zwaar zal worden geprotesteerd.

In de wetenschap dat de verwerking van alle binnengekomen bezwaren en opmerkingen m.b.t. voornoemd voorontwerp zal plaatsvinden in september en oktober, verzoeken wij U de door ons bestuur gemaakte opmerkingen te willen meenemen in de verdere uitwerking en invulling van het voorontwerp.

In afwachting van Uw reactie en bereid tot verder overleg, tekenen wij namens het bestuur van het Genootschap Oud Zandvoort

w.g:

ing. G.A. Cense
Voorzitter

A. Koper
Secretaris

NIEUWE LEDEN.

Fam. W. Andersen	burg v Alphenstr	61/34	Zandvoort
Fam. J. de Boer	Duinrooslaan	9	Bentveld
Mevr. P. Boon-Hart	Marisstr	44	Zandvoort
Fam. H. J. Boot	Oosterparkstr	36	Zandvoort
Fam. W. R. Bos	C. vd Lindenstr	28	Zandvoort
Dhr. L. Brand	Marisstr	7	Zandvoort
Dhr. J. A. van Eijk	G van Aemstelstr	175	Haarlem
Drs. G van Herwijnen	Bloemgracht	4	Amsterdam
Mevr. B. Jagtenberg-Maandag	Thorbeckestr	44	Zandvoort
Dhr. C. A. Jagtenberg	Marisstr	6	Zandvoort
Mevr. H. M. de Jong	Hogeweg	56/8	Zandvoort
Mevr. M. Keur-Geesink	Lijsterstr	2/25	Zandvoort
Fam. M. Koper	Regentesseweg	2	Zandvoort
Mevr. C. B. Koper-Brugman	Oosterparkstr	17	Zandvoort
Dhr. R. Petersen	Scheldelaan	9	Heemstede
Dhr. V. A. L. Roest	burg v Alphenstr	61/27	Zandvoort
Fam. R. van Toomburg	M. Molenaarstr	9	Zandvoort
Mevr. J. H. Tump	Rozenoord	13	Amstelveen
Dhr. W. A. Vader	Poststraat	2	Zandvoort
Mevr. M. Verdonk-Gebe	Laan van Berlijn	193	Haarlem

INBINDEN 'DE KLINK'.

In het januari-nummer zal een formulier bijgevoegd worden waarin aangegeven zal staan hoe u dient te handelen.

J. BLUIJS zal, evenals de vorige keren, de afwikkeling in handen nemen, tezamen met de firma ALBLAS een garantie voor een goede verwerking! MW

GENOOTSCHAP "OUD ZANDVOORT".

<u>Voorzitter.</u>	G. A. Cense		
	Kostverlorenstr 115	2042 PL Z'voort	(023) 571 82 04
<u>Vice-voorzitter.</u>	Ir. C. J. Wagenaar		
	Kostverlorenstr 23	2042 PA Z'voort	(023) 571 39 99
<u>Secretaris.</u>	A. Koper		
	W Kloosstr 9	2041 BK Z'voort	(023) 571 84 41
<u>Vice-secretaris.</u>	J. Paap		
	Celsiusstr 33	2041 TB Z'voort	(023) 571 59 67
<u>Penningmeester.</u>	M. A. J. M. Crabbendam		
	M Euwestr 33	2042 RA Z'voort	(023) 571 25 14
<u>Vice-penningm.</u>	J. Attema		
	C vd Lindenstr 2/25	2042 CA Z'voort	(023) 571 45 55
<u>Leden.</u>	J. Bluijs		(023) 571 46 32
	Mw. H. P. M. Hoogervorst-Schuiten		(023) 571 81 77
	C. J. Wester		(023) 571 41 55

Bankrelatie. ABN - AMRO te Zandvoort
rek. nr. 565738305, gironummer van de ABN:4000

Giro-nummer. 4206723 t.n.v. Genootschap "Oud Zandvoort".

Contributie. Minimaal f 15.-- (excl. verzendkosten) per jaar.

"DE KLINK".

Het blad "DE KLINK" is een kwartaaluitgave van het Genootschap "OUD ZANDVOORT" en wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het bestuur van het genootschap. Met het uitgeven van het blad streeft het bestuur naar een grotere bekendheid van en het kweken van belangstelling voor de geschiedenis van Zandvoort.

Voor het samenstellen van het blad heeft het bestuur een redactiecommissie benoemd die bestaat uit de heren:

P. Brune; G. A. Cense; K. C. v.d. Mije Pzn; H. Opheikens; M. Weber en C. J. Wester.

Vriendelijk verzoek. Adreswijzigingen en aanmelding nieuwe leden s.v.p. aan mw Hoogervorst-Schuiten Oosterstr 1 2042 VE Z'voort (023) 571 81 77

uw drukker voor:

geboortekaartjes
huwelijkskaarten
en uw handelsdrukwerk

drukkerij
van petegem b.v.

kerkpad 6 - tel. 02507 - 127 93
postbus 54 - 2040 ab zandvoort

In de kleinste winkelstraat
van Zandvoort zit een
schoenmakerij waar nog de
regel luidt:

**ons vakmanschap is uw
voordeel**

**J. van Campen
en Zoon**

Corn. Slegersstraat 2
Tel. 15449
Zandvoort

Bij het postkantoor

Kerkplein 6, Zandvoort
Telefoon: 02507 - 13546

Het gezelligste terras
van Zandvoort.

Poffers kenne beter
waeter zoipe.....!

Hé ju, hael jai evve
een blommetje
bai Jopie Bluijs!

Bloemenhuis

J. Bluijs

HALTESTRAAT 65
ZANDVOORT
TELEFOON: 02507-12060

De specialist in al uw
Bloemwerken.....